

ĐỘT PHÁ MỚI TRONG ĐIỀU TRỊ BỆNH TÂM THẦN PHÂN LIỆT

Một loại thuốc dùng để chữa trị bệnh tâm thần phân liệt (schizophrenia) vừa mới ra đời và nó được xem là một bước ngoặt của ngành dược học trong hơn một thập kỷ qua. Loại thuốc này tỏ ra rất hiệu nghiệm không chỉ trong thử nghiệm lâm sàng mà còn trong các

Không giống như các loại thuốc chống rối loạn tinh thần hiện có ngăn cản sự hoạt động tự nhiên của một chất hoá học gọi là dopamine, loại thuốc mới này tác dụng lên một chất hoá học khác cũng có chức năng truyền tín hiệu giữa các tế bào thần kinh gọi là glutamate.

Dopamine là một chất hoá học truyền tín hiệu giữa các tế bào thần kinh trong não, chủ yếu tham gia điều khiển suy nghĩ, tình cảm, hành vi và tri giác.

Cho đến nay, thế giới chỉ mới có loại thuốc hạn chế các triệu chứng nặng nhưng lại gây ra tác dụng phụ ở cơ quan thụ cảm dopamine.

Trong cuộc thử nghiệm lâm sàng, một nhóm nghiên cứu dưới sự chỉ đạo của nhà khoa học Sandeep Patil đã phân phát loại thuốc mới có tên là LY2140023 cho 97 bệnh nhân, đồng thời các nhóm đối chứng được cho uống thuốc trấn an hay olanzipine, một loại thuốc thường được kê đơn để chống rối loạn tinh thần.

Sự khác nhau giữa não bình thường và não bị tâm thần phân liệt ở nam và nữ (Trái: não thường, phải: não bị tâm thần phân liệt, trên: não của nam giới, dưới: não của nữ giới) - (Ảnh: Schizophrenia.com)

Theo nghiên cứu được công bố trên tờ Nature Science Sunday của Anh, phương thuốc mới này cũng gây ra ít phản ứng phụ không mong muốn. LY2140023 đã tỏ ra có hiệu quả tương đương với olanzipine trong việc điều trị các triệu chứng dương tính như các ảo giác cũng như các triệu chứng âm tính như tình trạng trầm lặng, vô cảm, sống thu mình.

Điều đáng chú ý là loại thuốc này tránh được các tác dụng phụ của các loại thuốc tác động vào dopamine như tăng cân, tăng các chất béo trong máu gọi là triglycerides, periodontitis và chứng viêm lợi.

Những chất hoá học này trong não bị mất cân bằng gây nên các triệu chứng thương tổn của căn bệnh tâm thần phân liệt như ảo giác, ảo tưởng, hay bị suy yếu trầm trọng khả năng bộc lộ cảm xúc. Ngoài ra, các nhân tố môi trường cũng có tác động trong quá trình phát sinh căn bệnh này.

Người bệnh thường nghe thấy tiếng người nói vang vọng trong đầu và cho rằng người khác đang

đọc được suy nghĩ và điều khiển tư tưởng của họ, theo dõi, ám hại họ hay tin rằng mình bị mắc bệnh nguy hiểm, mang trọng tội hoặc nhìn thấy những điều người khác không thấy mà thực ra tất cả đều không có thực.

Hình minh họa người bị tâm thần phân liệt (Ảnh: Treklens.com)

Điều này khiến cho người bệnh sợ hãi, bị kích động mạnh, đập phá, hò hét vô cớ hay trở nên trầm lặng, lạnh lùng, vô cảm, sống thu mình, tránh tiếp xúc ngay cả với người thân.

Trong hàng thập kỷ qua, các nhà khoa học đã khả nghi sự sai sót trong việc truyền tín hiệu giữa các tế bào thần kinh của glutamate có liên quan tới bệnh tâm thần phân liệt nhưng cho tới bây giờ họ vẫn chưa tìm ra cơ chế hoạt động của nó chính xác là như thế nào.

Các nhà nghiên cứu cũng cảnh báo rằng đây mới chỉ là một nghiên cứu cho thấy tính khả thi và triển vọng của loại thuốc mới trong việc điều trị bệnh tâm thần phân liệt, hiện vẫn còn cần thử nghiệm LY2140023 so với các loại thuốc khác sâu sát hơn và trong thời gian dài hơn.

Theo Tổ chức y tế thế giới (WHO), hiện vẫn chưa có thuốc chữa trị căn bệnh này ở mức mạn tính. Bệnh mạn này ảnh hưởng đến cuộc sống của 1/250 người, phát sinh ở nam giới cuối thời thanh thiếu niên và ở những năm đầu của độ tuổi 20, còn ở phụ nữ thì nó xảy ra muộn hơn 10 tuổi.

Còn ở Việt Nam, theo thông tin trên website Thông tin y dược Việt Nam, số người Việt Nam bị mắc bệnh tâm thần phân liệt chiếm tỷ lệ từ 0,3-1% dân số.

Hàng Minh